

הַלְכָות יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיד

כיאוריות ומוספים

[משנ"ב ס"ק מז]
מקיר לקיר⁽⁴⁰⁾

(40) ובטעם שאין ההטרה אסורה ממשום מוקצה, כתוב החזו"א (אר"ח סי' מו ס"ק טו וכ"א) שודר שאין לו חשיבות, כגון עפר, המעכב את שימוש החומר של דבר, היזהו מותбел, ואין טלוולו נחسب בטולו מוקצה (אלא במעשה נקיון ותיקון הדבר לשימושו). רדעת הנרשוי אויערבך (שש"כ פ"ג הע' מז) שלא נאמר יותר והלהסיר את האפר אלא בהסתרת פחט מהגר, מפני שהוא נחשבת בערך אובל נפש ממש, אך לא הותר לטולו מוקצה לעזרך דברים שאינם אוכל נפש ממש ובכל הטעם שהוורר לעשורתם הוא רק ממש 'מתוך', כגון ליקות נוקטרת מהאפר שבנה.

[שעה"צ ס"ק מז]
לא גדרו ביה רבנן⁽⁴¹⁾

(41) ולגבי יפסוק רישא דלא ניחא ליה' באיסור דרבנן, כתוב לעיל (סי' שטו ס"ק יח, וסי' שלו ס"ק ב), שמוטר נלדעת הרמ"א רק במקרים שיש תרי דרבנן. אך במקרה מעוזה, כתוב במשן"ב לקמן (סי' תרמו ס"ק ח) שмотר אף כאשר אין איסורי דרבנן אלא רק אחד, וכן במקרה הצורך, כתוב במשניב לעיל (סי' שכא ס"ק מ) ובשנה"צ שם (ס"ק טח) בשם הבית מאיר שמוטר וראאה שווית מוחת שלמה חז"א סי' י עמי פז) ושווית אגרות משה (אי"ח ח"א סי' קלג). ובשעה"צ לעיל (ס"ק יח) מבואר שבונינו יש להקל, בין שמטות חסרת הפחת היא כדי שתבער הפטילה יפה.

[שעה"צ ס"ק נב]
אלא כל שעאייה לדורקה צל-קדי עשותו הוא בכלל אסורה⁽⁴²⁾

(37) ולהיכניס ביום טוב פטילה לבית קיבול מוחור כדי ליצור פטיל צפוף, כתוב בשורית שבת הדלי (ח"ט סי' קכח אות א) שנראה שמותר, ואין מושום איולר מכיה בפטיש, מפני שלא נעשתה בקר בכלל חדש וכפטילה שונה, ורק נעשתה כדי להזכיר את הפטילה על גבי השמן ואכן כתוב, שהוא עצמו מכין את הפטילות לפני יום טוב, וכן דעת הגרשוי אויערבך (שש"כ פ"ג הע' מט), הגריש אלישיב (הלבות חנ' בחוג שכורות פ"ח הע' 31) והגרין קרלייך (חותמי יומם טוב פ"א ס"ק ב) שמצוות.

[שעה"צ שם]
בפ"ק אסורה⁽⁴³⁾

(38) ולדוחות צמר גפן בחור האzon בלא לעשותו בפטילה לפני הבנטה, דעת הגרשוי אויערבך (שש"כ פ"ח הע' פד) שמותר, כיון שאינו עושה מוכנו כלל.

[משנ"ב ס"ק מז]
דתקון בלאתריך הווא⁽⁴⁴⁾

(39) אמנם, לענן פטילה שונות בפי הטבעת והוא עשויה מניר, כתוב לעיל (סי' שכח ס"ק קנב) שלברך ולהקשות אוונו בשבת אסור מן התורה ממש מלאתכת מכיה בפטיש.

הלבות יומ טוב סימן תקיד תקתו

ביאורים ומוסיפים

המנוג במשך כמה מאות שנים, ושכן מנהגו היזם, וכן הורה הנדרי קיבוצקי (אוחות רבנן חיב עמי) ⁽⁴⁾ לנסים במשפטו לבורך, ורק שחדליק בענמו לאחר שהחאלמן לא בירח, כיוון שהחנער לא ברך שחייבנו בקידוש, וכיishi שחייב דמותה אפרת (שם) בין איש לאשה נכתב לגבי איש, שיקUSH מיר לאחר החולקה, ובטעם הדבר שאין זו ברוח לטלה, כתוב בשווי שאלות יעבץ (ח'א סי' ק) שלא גרע הדבר מפני שemberך ברכת זומן מיר בביבשת החג שלא על ברכות.

ולענין נשים שבירכו שחייבנו, האם יוננו אמן על ברכת שהחייבנו שקידוש, כתוב בשורת הר צבוי (אויח' ח'א סי' קטר) שלא עט, משום שבבר יצאו ידי ברכות, ונעניתן קוזם שתיתת הבוט באלו צורך נשבת כהפק, מאידך, בשווי ארונות משה (אריח חד' סי' כא אוות ע, שם סי' כא אוות א) כתוב שעלה לעונת, ואין זה הפק בקידוש, בין שלמקדש ברוכה זה והיא חלק מהקדוש, ועל השטעה לשמעו ולענות אמן על כל הרכות שבדר הקודש, ובפרט שברכה זו שוכנת ום אלה, אלא רק שכבר בירכה אותה. וכן כתבו הגרשוי אירערב שווית מנוח שלמה חיב סי' נה אוות ב) ובשותת אדור ליצין (ח'א פ'יך תשובה ב) שמורה לחן לענות מיטעם ות.

מאייר, בשווי שבע הלוי (ח'א סי' סטה) חיליק בדרך, שבפטחה וטובות שארוך לברך שחייבנו גם על מצוות הילאה נמצעה וסומען יוכלוות דין לעונת על ברכת שהחייב שקידוש, בין שבעת הדלקת אין מברכות שהחייב אלא על הדום טוב, ואילו בשעת הקידוש יוציאות דין בברכת שהחייב על מצוות דמיותה ליליל, אך בשכבות שבן אין מיעות מיזוחה ליללה, וברכת שהחייב שקידוש אינה נאמרת אלא על היום טוב אין לנשות לעונת אמן, והוספיק (בצד הגלון שב), שיש לישיב ברכ מוה שמנגן הנשים בלבד הסדר לברך שחייבנו בקידוש שניות לעצמן, לרשות שכבר בירכו שחייבן בחולקת הנרתן (אך מגיר הדין אין לעשות כן, וכן מבואר בדף החחים (פרק קב)). סין שהברכה שבחולקת הנרת לא טמרה על מצות מזעה, אלא רק על קבלת הדום טוב.

ולענין קבלת אשה יומ טוב על ידי הולקת הנר וכשבברכה שחייב בחדלקה, ראה מה שבתבון להלן, הטתקף הביהיל לכאן (ס' תקכו סי' דהה ספק) אם מקבלת בחדלקה או שכיןiscal אשה מדרליה במנן אחר, לא הנה שיקלו גורשים את היות טוב על ידי הדרלקה, והויסוף, שכם אם מקבלת יומ טוב בהדלקת, מימ יתקן שאין קבלה זו נשבות כקבלה ציבור אלא בקבלת חזיר, וזהו מטור לה לעשות את הדברים שווית לעשות בין המשותה.

ולענין אשה שעשעה הבאי שאינה מקבלת יומ טוב בהדלקת, כתוב בשורת פר' יצחק (שם) שאם בירכה שהחייב שוב חשב הדבר כאילו קבלה שבת בתפללה, והנשבות מקבלת גבורה מחמת ההוראת היזם, ואינה יכולה לחותנה על זה. וכן מבואר בשווי אדור ליצין (שם) שברכת שהחייב נשבת בקבלת קדשות הרים, ואוותת במלאכתה, וזה בקבוק החחים (פרק קבר). ואשה ששבחה לדלק נר של יומ טוב, דעת הגריש אלישיב והגריש ואזנור (לקט פ' ב' הע' י) שלא קנסות חכערך תלש האשה במדיח השמיטה אפרת (ס' תקצעט סי' ו) והמשג'יב לכאן (ס' תר' סי' ד) שהמנוג לדליך, שבתוכו שם שביהם טוב שני של ראש השנה, שפַק אם נחשב הוא בזם אחר, לתבש האשה במדיח או תניה פרי החדש, ואו תוכל לדרך שאן שהחייבנו וכן כתוב בשווי ארונות משה (אריח חד' סי' כא אוות ט) שאן שהעבץ שפַק על מנהוג הנשים לברך בזם טוב, כתוב בסיסו רביון ראש הדלקת נרות.

ולענין לקחוות אש מנות יומ טוב כדי להדלק אש לבישול, דעת הגרשוי אירערב ששיכ' פמיך הע' לה) והגריש אלישיב (שבות יצחק ביום טב, וכן ציוד הארגז קרלין (חווט שט' יומ טוב פ'א סי' ק). ואזנור (43) ואם שכחה לוחמר את היות טוב והזכיר רך שבת, ולא נזכרה עד לאחר מכן, הטרפק בשורת התשורת תשובה מה'א סי' קבר שמא יצאה ידי חותת הדרלקת נר יומ טוב, בין שיט טוב בכל שבת חזיר, אך אם המשך במילאים עמוד 63

[מושג'יב ס'ק מות]
שקלקחת גור ביום טוב ג'ב'ין מצונה היא במו בשבטה⁽⁴⁴⁾, ואמ' כל בשבטה, אומר 'על שבת ושל יום טוב'⁽⁴⁵⁾.

(44) אכן, לענין ברכות הדרלקה, שבשבט אין להזכיר הולקה להולקה, כיוון שמקבלת שבת ברכבתה וגסורת להוליק אחר קר אש, ואילו בזם טוב מותר להדלק אש לעיל זי' העברתה מקומות אחרים, כתוב לעיל (ס' רס' סי' כה) שאף שלילת המגאי אין מחלקים בין שבת ליום טוב ממשום לא פלאו, מימ' לועת הרבה אחירותם יש לברך ביום טוב לפני הדרלקה, כשם שמבריכים על כל המצאות עובר לעשינו, וראה שם טיק' ח'ו). וכותב המטה אפרת (ס' תרוכה ס'ג' ואילך למסת טיק' ג) שאם האשה מדרליה נרותليل וטוב, ולא מעבד יומ, בודאי תברך לפני הדרלקה, כיוון שאן לומר מה לא פלאו מושום החשש שהוא יעשה כן גם בשבת, שהרי ההברל בין שבת ליום טוב ניכר בעוצם הדבר שמודליק בלילה בשכבר יומ טוב ולא מביעו יומ.

אך, להדלק אה אוור החשמל לאחר ברכת הדלקת דין בערב יומ טוב, אסרו לה, כיוון שקיבלה עללה זום טוב ברכבה ווהוליקת החשמל בכלל חולות אש הייא, ראה מה שכתוב לעיל (ס' תק' סי' א). ולדעתי החוויא אסורה דיא אף מושום בנהג, לפיכך, דעת הירוש אלישיב (שבות יצחק בזני הדרלקת נרות פ'ו אות ב) שתחילה תולק האשה את החשמל, ולאחר מכן תברך ות宾ן ברכבתה על החשמל וניל הענות, ולאחר מכן תולק את הנדרות.

ושעת הדלקת נרות יומ טוב, רבב בן הפרשא (ס'וקומה לדור ז'יד, שם אמרו שיש להדלקם לתחילת חיליק מבעוד יומ, ולא להמתן עד הלילה, שבשם שבשבת מקיימים להכין הכל מבעוד יומ ברכבה ווהוליקת החשמל מוקן בערב, כן יש לעשות ביום טוב, ועוד, שכן שhubra ביום טוב היא מלאכה, עדיף לעשות בחול ולא יומ טוב עצמו, וכן כתוב המתה אפרת (שם) וכן טהו בבית החוויא (אוחות רבנו פ'ו אות ב) שתחילה תולק האשה כתבו בשווי שבת הליה (ח'א סי' טט בעד הגלגול) ובשותת אדור ליצין (ח'א פ'יך תשובה א) שראוי להנתה למשעה. וכן דעת הירוש אלישיב (שבות יצחק שם אות א סי' ב) שצריך להדלק טרת יומ טוב יחר עט אוור החשמל מבעוד יומ ולברך על שניהם, והוספיק (שם הע' י, שאפיילו מי שנודג להדלק בלילה ישנה את מנהוג דליך מבעוד יומ, ואני צריך הורות טדים).

מאייר, במאיר (שבת כב, ב ד'ה בבר) מבואר שדריך העלים להדלק נרות יומ טוב בלילה נואה חות שני יומ טוב פ'א סי' א שבירא את טעםן. ולענין ברכת שהחייב בחדלקה נרות יומ טוב, בתבש המטה אפרת (ס' תקצעט סי' ו) והמשג'יב לכאן (ס' תר' סי' ג) שאן נשים עריכות לביך וכן מבואר באוור דודע (הלהבות ערבית שבת סוף ד'ה תק' ס'פ' במה מילוקין) שאןן מברכותם, אלא שבנקום שנגה לביך אין למחות במכרכות. אכן, לען הדרלקת נרות בראש השנה, מבואר בדברי המטה אפרת (ס' תקצעט סי' ו) והמשג'יב לכאן (ס' תר' סי' ד) שהמנוג דליך, שבתוכו שם שביהם טוב שני של ראש השנה, שפַק אם נחשב הוא בזם אחר, לתבש האשה במדיח או תניה פרי החדש, ואו תוכל לדרך שאן שהחייבנו וכן כתוב בשווי ארונות משה (אריח חד' סי' כא אוות ט) שאן שהעבץ שפַק על מנהוג הנשים לברך בזם טוב, כתוב בסיסו רביון ראש הדלקת נרות.

הונגיון מבירиск הורה (מושג'יב ומוניג'ים ח'ז סי' קת, הגדה של פסח מבית לה ח'א עמי פט), שלא יברכו הנשים שהחייבו. ביך שברכה זו נתקנה לכתהיל להאורה על היין, ובפרט אם מדילקה נרות מבעוד יומ אן לה לביך, בין שברכה זו לא תפזר את משות דזם, שהרי אין לקוין בזם תופסת יומ טוב אלא ביום טוב עצמו. מאידך, בשווי פרי יצחק (ח'א סי' ט ד'ה אלט' בין זיה ויה על כל בנט מלול) ובעריך השלון (ס'ו) מבואר שהמנוג הוא שנשים מברכות שהחייב בחדלקה הנרות, וכן כתוב בשווי ארונות משה (אויח' חד' סי' ק) אן אותן שהויה

הַלְכֹת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיד תְּקִטּוֹן

כללה

באר המולה
ש מחרות אשורי
פרק ד בדינה
וספרות קפוץ ב
רשות ובוט
קנישולמי וצ'א
פוקים
א ימיה זרכ פקח ביד

תקטו דין דברים הבאים ביום-טוב מחוץ לתוחם, וכו' ט' סעיפים:
א *נזכיר שהביא (א) *דורון לישראלי ביום-טוב,

באור הלכה

בכלל טהרה, רשותה חד בסיון תיב, ואפללו פוחה מעתעורה הכל הוא אסור כן כמנה, וכן מוכח מילשון שלל-ערוך שפה כל קפעה קינוי גדי להרשותה, מוכח דלךלה למחזה אפללו ניד אסורה. וזאת קאליה רבה: *

* גברי שהביא וכבר. עין בשער-הושבה בברור שחייב דגימות וכבר היה שפט מזכה היא כמו בשבת¹⁴, גם חל בערב, אולם רשות של שפת ושל יום טוב¹⁵. וכן בלילה טוב שני של גליה זה ריך לבך:

הגה קודם שנגנש בבא/or זה הפסיק, אעטיק לשון הנקרא ובא/or בדרכך גאה. איתא נביצה כד עמוד ב': אמר רב פפא, הלשון היום וליבא באן ספקפקא, ואם מקי' בער שרבה עכירות. בלאו כי אפליקן ובשביל עכירות לסתות? ואפשר משות דבאי ליישאל מינרא, ורק לאן קפונו בעשרה, וזה עין בדרכו מה שפטנו דחיא דין לאפל ורבי, אף מוחם מסתובא פפי' ליפא: עין ומקומי ומקומי ומי' אפריגו, ולשם פמקניה הוא, אלטיא לא אוקרין קונה דאנעטה דהאי אסוריין¹⁶ קנו משום מזקה, מRELא לקמן מאותמל אקיעיהה מעשה, ואפללו לופי שמונן ולייה לה מזקה בעלה, מוניה ביה, עין שם. ומאי דקאמר וילעוב אסוריין בכרי שיעשו¹⁷, ומה דקאמר יבורי שיעשו, ברוי שלא יבנה מקלאכת יומ-טובו¹⁸, ומה דקאמר יבורי שיעשו, אסוריין, ומשלמע דלא-דרון מפרים, קנו אלף לערב ונשון נמי, אקלע-גב דיליל יומ-טוב שני היא, מפקתנן רוק בקדוי שיעשו ומכור אמר-כח פפה-געשך: אם הלילה חול, ברוי קומין בקדוי שיעשו, ואם קודש הוה, נמצא שגלקטר לחל. ולוזו השיטה הפסימה רב ראותם. וניש מאן קראושיטים שפרשו, מדקאמר יבורי שיעשו, משמע ובעין וכן קראוי יומ-טוב שני בקדר שיעשו, דאי הוה זמן חול וראוי לצשה, וטעטם, דלא-רכך החמירו חכמים לאס'ר כל הימים שני וגס אטרכך בקדוי שיעשו, דאי אפרת דמפרין במוציאי יומ-טוב ואשון, סקינן שכא יאמר לנקרי ביום טוב ואשון ילק ולקט ליל ברי שיציל לאבל מהן בשני. וניש עוד נפקא-מנה בין אלו סטיות, דלושי' וסיטמא שלו רפישו והטעם שухמירו בקדוי שיעשו כדי שכא פטאל אכת יומ-טוב, שין דמפרין בקדוי יומ-טוב ואשון, סקינן שכא יאמר לנקרי ביום דין זה בין לפי שהובא בשביבו ובין לאחרים, אבל לדעה שאחרונה, רפעעם שухמירו בקדוי שיעשו הוה ברי שלא יבוא לומר לפחה לעטויים ילק ולקט ליל, יש מן קפוקים דסבירה להר דעה הטעם אינו שכא רק לענן לאס'ר בקדוי שיעשו למי שהובא בשביבו אבל לא לאחרים, דבנאי לא לאמר לעטויים ילק ולקט ליל ברי להפחו לאחרים, דאן אום חיטא ולא, ומילא לשיטה זו יש גלא לענן אחרם, דאיו אסור לאחרים רק יומ קראושון בלבד בקדוי שיעשו, ולעטרכן מטר מיך ואין איזין להקמין אפללו בקדוי שיעשו, ויש מן הפווקים ששורין דגס לשיטה זו, קאסור דקדוי שיעשו כולל בן לו בין לא-אחים. עוד אידי שם בגמרא: אם אין מאותו המין במחבר, אזו הכתוב מבר, חוץ ללחומות אס'ר; נהאי אס'ר הסכימו הפווקים דהוא נק לאכל ולהנחות מזה, אבל בטול מארדו. ונהנה מדריא הנקיר הנקרא דאריך להקמין אמר-כח בקדוי שיעשו, שמע מה בבחחותין התקלא דאין צריך להנטfine לערב בקרוי שיעשו, אבל רב קראושון הסכימו דבז בז איזיך להקמין מטר מיך ואין איזין אוקן סטיגן לסתמיין לאנין מתקבר בזאה נשנה, לענן חומרין ננטין להעופים מעתעורה מהן בלבדן. עוד יש קלא לענן תחמיין, דהבא בשביב ישראל זה, דאריך להקמין אמר-כח בקדוי שיעשו, אבל רב קראושון להנטfine לערב בקרוי שיעשו, אבל רב קראושון אמרות. ועפה נבו לאkar את הסימן קונה בערות שם יתקח:

א (א) דורון לישראלי. והוא מدين בכבאי למפר בער שנאלי קרים בטה, וכן הפטם למפר לישראלי היבאנו, וכן בקצת להעופים מעתעורה מהן בלבדן. עוד יש קלא לענן תחמיין, דהבא בשביב ישראל זה, דאריך להקמין אמר-כח בקדוי שיעשו, שמע מה בבחחותין התקלא דאין צריך להנטfine לערב בקרוי שיעשו, אבל רב קראושון להנטfine לערב בקרוי שיעשו, אבל רב קראושון אמרות. ועפה נבו לאkar את הסימן קונה בערות שם יתקח:

משנה ברורה

שאינו מכבהו בידים, ואין ארייך לומר שפרט להטוט באצבעו את ראש קפתייה כדי שפדרליך יפה: יא (מח) ארייך לברכ' ואשר קפתייה במדון קפתייה וצנגו' וכו'. שהקלקota נר ביום-טוב בסיכון מזכה היא כמו בשבת¹⁹, גם חל בערב, אולם רשות של שפת ושל יום

